

d'n Blauwe Klawier

Uitgave : **VOGELWERKGROEP 'DE KEMPEN'**

Voorz./secr. J. C. P. van Kessel

Pennigmeester K. Venema

Correspondentieadres : Evestraat 18, Veldhoven 4543

1.3

EIGENDOM VAN:
VOGELWERKGROEP
'DE KEMPEN'

Tel. Archiefbeheerder: 04973 5000

3 '75 13

INLEIDING:

Na de eerste prachtige lentedag is het weer erg verandert. Maar gelukkig zijn al weer vele trekvogels terug van de warme landen. Zelfs de Geoorde fuut heeft weer zijn vaste plaats ingenomen op het Goor in het landgoed De Utrecht. Nu begint voor ons de interessante tijd.

Wat minder prettig zijn de mededelingen over het gebied De Rode Del, te Arendonk, waar de Reuselse Moeren tegenaan liggen. We hopen van harte dat de diverse acties sukses zullen hebben om dit stuk onvervangbare natuur te beschermen tegen de enorme uitbreiding van weekendhuisjes.

Door in elk nieuw verslag een bepaalde werkgroep te beschrijven hoop ik alle lezers van deze verslagen meer informatie te geven over de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen. Dit keer gaat het over de Vogelwerkgroep "Falco" uit Oisterwijk, die ook erg actief zijn in en om Oisterwijk.

Na deze korte inleiding wens ik U alle veel leesgenot en plezier in het vrije veld.

Sjaak van Kessel.

EXCURSIEVERSLAG Flevo Polder.

Zondag 16 febr. vertrokken we met een bus vanuit Veldhoven om 6.45 naar Eindhoven en Tilburg om nog andere vogelmannen op te pikken. De tocht werd georganiseerd door de K.J.N. Eindhoven (Maarten Manders) en als gasten de V.J.N. Eersel en Tilburg, enkele N.J.N.-ers van Eindhoven en Tilburg. Op de Flevo polder aangekomen schrikten we van de enorme aantallen Meerkoeten, Tafeleenden en Kuifeenden. Tussen deze massa's vogels zaten verschillende Futen, Bergeenden, Smienten en Brilduikers. Op een rustplaats zagen we ook enkele Aalscholvers. Enkele vogelaars meenden zelfs de Kuifaalscholver te zien en de Slechtvalk (andere dachten dat het een Smelleken was!!). Later zagen verschillende mensen zelfs gewone aalscholvers aan voor de Kuifaalscholver. En ik zag maar niks.

Vlak bij Lelystad zaten ongeveer 1500 ganzen (kol en brand) in de lucht zagen we enkele Buiszwerders en zelfs een Ruigpootbuiszwerder. (duidelijke zwarte polsvlekken!) Verschillende vr. en man. Blauwe kiekendieven, en Torenvalken.

Via Harderwijk gingen we huiswaards na een toch zeker geslaagde vogeltocht. Alleen al de enorme aantallen watervogels zijn zeer de moeite waard.

Het is werkelijk iets om een dag mee op te vullen.

(ingezonden door J.S.)

SAMENWERKING MET ANDERE WERKGROEPEN.

Het komt (helaas) nog steeds voor dat verschillende werkgroepen die zich bezig houden met de vogels en de planten door elkaar heen werken. (beslist niet opzettelijk!) Er zijn tegenwoordig zeer veel vogelaars actief in het veld, die zeer veel gegevens bezitten over bepaalde natuurgebieden. En juist wanneer er eens grote problemen zijn met o.a. bestemmingsplannen, aanleg nieuwe wegen, ruilverkaveling enz. is het erg prettig wanneer alle werkgroepen hierover worden geïnformeerd.

Ik geloof dat wanneer we elkaar regelmatig onze verslagen sturen, dat we dan al veel bereikt hebben.

Een tweede voordeel is wel, dat je van elkaar kunt zien welke activiteiten er van de grond komen en het is gemakkelijk wanneer je weet dat er in een bepaald natuurterrein bepaalde vogelliefhebbers actief zijn, die je e.v.t. kunt benaderen om een bezoek (excursie) af te spreken.

Het is prettig mede te delen dat we al diverse contacten hebben met vogelwerkgroepen. (K.N.N.V. Vogelwerkgroep Eindhoven, Vogel en Natuurwacht voor Den Bosch en omstreken, Vogelwerkgroep Falco, Brabantse Vogelwerkgroep, K.J.N. afd. Eindhoven, K.J.N. afd. Eersel, N.J.N. Eindhoven, Roofvogelwerkgroep de Meijerij, ook is het fijn dat we enkele Belgische Wielewaaljongeren mogen noemen: Afd. Turnhout, Afd. Overpelt, en de "natuurvrienden" van Arendonk, + afd. Leuven.) ♣ en Afd. Bree.

De bedoeling is dat deze werkgroepen elke twee maanden ons verslag ontvangen. Met de vogelaars uit Arendonk wordt momenteel nog gewerkt aan de problemen rond De Rode Del. (tegen de Nederlandse grens) VALK.

+++++

CPRCEP TOT MEDEWERKING.

De Pestvogel (*Bombycilla Garrulus*)

Alle waarnemingen van deze soort worden verzameld.
Onder vermelding van : datum/ aantal/ plaats / waarnemer.

Indien fouragerend, gaarne ook vermelden waarop fouragerend. Ook gegevens over de mortaliteit van de soort (verkeers-, raam-, katslachtoffer of een andere doodsoorzaak), alsmede gegevens bij wie zich geprepareerde exemplaren van de soort bevinden onder vermelding van het aantal.

L.F.Rynja,
K.P.C. de Bazelstraat 9
Bussum.

Grote Gele Kwikstaart (*Motacilla Cinerea*)

A. Broedvogelstand

B. Verspreiding buiten de broedtijd.

Gegevens graag met vermelding van: datum, plaats (zo nauwkeurig) aantal en kleed, biotoop, e.v.t. waterstand, bijzonderheden en e.v.t. het weer, waarnemers en adres. (literatuur opgraven zijn ook welkom)

T.Heijnen

Jan Sluytersweg 25 te Eindhoven (tel. 040-114873)

VOGELWERKGROEP FALCO OISTERWIJK

In oktober 1974 is in Oisterwijk een vogelwerkgroep opgericht. Een aantal vogel-liefhebbers besloot hiertoe omdat zij bezorgd waren over de achteruitgang van bepaalde broedvogels in het Oisterwijkse landschap. Bovendien wilden ze graag meer weten over het leven en het gedrag van vogels in het algemeen. Dit zijn dan ook de doelstellingen van v.w.g. "Falco":

- 1) Medewerking aan de georganiseerde vogelbescherming, waarbij wij als plaatselijke waarnemers een belangrijke rol kunnen spelen bij het doorgeven van informatie aan de landelijke organisaties en waarbij wij op plaatselijk niveau zelf acties kunnen ondernemen.
- 2) Gezamenlijke vogelstudie, waarbij medewerking aan landelijk georganiseerde onderzoekprogramma's een grote rol speelt.

Ter verwezenlijking van deze doelstellingen is Falco thans bezig met het inrichten van een kaartsysteem. Daarin kunnen door rubricering van vogelwaarnemingen gegevens verzameld worden over het voorkomen, broeden en eventueel verdwijnen van bepaalde vogelsoorten. Langzame of plotselinge wijzigingen in de vogelstand kunnen een aanwijzing zijn van veranderingen in het milieu en daarom voor nadere bestudering van belang zijn. Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van een voorbeeld uit de praktijk: het Korhoen (*Lyrurus tetrix* L.) is een typische broedvogel van uitgestrekte heidevelden, die in Nederland dan ook langzaam zeldzaam genoemd kan worden. Nu blijkt deze vogel de laatste jaren ook in de omgeving van Oisterwijk, ondanks de aanwezigheid van de grote Kampinasche Heide, steeds minder te broeden. In bepaalde, veel kleinere heiderestanten op enige afstand van de Kampina worden echter wel steeds Korhoenders gesignaleerd, ook als broedvogels. Het hoe en waarom wil Falco nu onderzoeken. Behoren de Korren van de Kampina en van de genoemde heiderestanten tot dezelfde populatie? Liggt de oorzaak van deze broedplaats-verschuiving bij de enorm toegenomen recreatie-druk op de Kampina en de relatieve rust in die "vergeten" stukjes hei? De gebiedjes in kwestie tracht Falco te beschermen in overleg met de terrein-eigenaar. Daarbij wordt gedacht ofwel aan het instellen van een z.g. "Vrij Vogelreservaat" ofwel aan het pachten van de jachtrechten. Bovendien moet de in deze Korhoen-broedgebieden gepleegde vuilstort opgeruimd worden. Zo zijn er in ons Brabantse landschap nog meer typische vogelsoorten, die een signaalfunctie vervullen, d.w.z. een graadmeter zijn voor de zuiverheid van bepaalde milieutypen. We denken daarbij aan IJsvogel, Klapekster, Blauwborst, en alle roofvogel- en uilesoorten. Overigens menen wij dat de meeste vogelsoorten oudere rechten hebben dan de moderne rekreërende mens en ook, dat onze kindskinderen er genoeg in zullen scheppen een goudvink, een wielewaal of wulpen en Kieviten in de vrije natuur te bestuderen.

Als andere konkrete activiteiten waar Falco op het ogenblik mee bezig is noemen we:

- a) Medewerking aan het S.O.V.O.N.-atlas project (een internationaal project, dat de samenstelling beoogt van een atlas met het voorkomen en de verspreiding van alle Europese vogels).
- b) Medewerking aan de door het Contactorgaan voor Vogelstudie van de K.N.N.V. ingestelde broedvogel-onderzoeken.
- c) De bouw van vogelnestkasten voor het Heempark de Wouwers te Oisterwijk (deze zijn inmiddels opgehangen).

Te zijner tijd zullen verslagen gepubliceerd worden van onze activiteiten. Bovendien is Falco bezig met het voorbereiden van een tentoonstelling. Daar hopen wij U te treffen en U te overtuigen van het belang van vogelbescherming, ook in Oisterwijk.

VOGELTREK

In de broedtijd bewoont een vogel als regel een betrekkelijk klein gebied. De kievit heeft genoeg aan enkele akkers of weilanden. De koolmees komt niet uit zijn eigen bos tevoorschijn. De meerkoet bewoont zijn eigen plas. Als de jongen uitgevlogen zijn is de binding met het kleine gebied meestal verdwenen. Sommige vogels blijven het hele jaar door in vrijwel hetzelfde gebied. Dit is wel groter dan het broedterritorium, maar toch betrekkelijk beperkt.

Voorbeelden van zulke standvogels zijn huismus, koolmees en ekster. De meeste vogels trekken echter. Sommige trekken niet ver. De grote lijster b.v. trekt naar het noorden van Frankrijk, doch de ooievaar en alle zwaluwsoorten trekken zelfs wel naar Centraal- en Zuid Afrika.

Er zijn vogels die s'nachts trekken. Voorbeelden hiervan zijn roodborsten lijsters en kleine zangertjes. In de herfst kan men ze 's avonds horen. Ze trekken in groepen en roepen in de nacht voortdurend om zodoende in groepsverband te kunnen blijven. Andere soorten trekken overdag, zoals vinken, spreeuwen, piepers en leeuwerikken. De herfsttrek begint eigenlijk al in juli en augustus als duizenden eenden naar Nederland komen om er te ruien. De hoofdtrek valt in september en oktober. Miljoenen vogels trekken dan in groepen over ons land op weg naar West Europa en Afrika. Na de winter trekken de vogels naar de broedgebieden terug. De voorjaars-trek is echter niet zo opvallend als in de herfsttrek.

RINGONDERZOEK.

In 1911 begon het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden voor wetenschappelijke doeleinden in Nederland vogels te ringen. In 1958 is dit werk overgenomen door het Vogeltrekstation, thans gevestigd in Arnhem. Het doel van het ringen van vogels is nadere inlichtingen te verkrijgen over hun leven, in het bijzonder hun trekgewoonten.

De vinder is in dit onderzoek een belangrijke schakel.

Alle vogelringen zijn welkom, ook die met een ander adres, b.v. uit het buitenland.

1. Richt Uw terugmelding aan het Vogeltrekstation te Arnhem.
2. Vermeld precies de plaats, waar de vogel gevonden werd.
3. Vermeld de datum van vinden.
4. Vermeld hoe de vogel gevonden werd(dood, alleen eenpoot met ring, enz.
5. Als U denkt te weten welke vogelsoort het is, vermeld dit dan ook.

Iedere vinder krijgt de volledige ringgegevens van de vogel thuis gestuurd. (zie het ex. op de volgende pag.) Jaarlijks worden + 200.000 vogels geringd in Nederland, slechts 2% wordt teruggemeld. Dus alleen door de volledige medewerking van de mensen is het mogelijk dit onderzoek goed uit te voeren.

Interessant is bijv. dat meeuwen een zeer hoge leeftijd kunnen bereiken. De oudste zilvermeeuw tot nu toe bekend is 32 jaar geworden. De oudste kokmeeuw 30 jaar. Een scholekster van 34 jaar werd in Duitsland nog broedend aangetroffen.

+++++

Iedere vinder van een vogelring die die hem opstuurd naar het vogeltrekstation krijgt een mooi kaartje thuis met alle gegevens erop !!

gevonden door: J. van Dooren
C. Tönissen
J. van Kessel.

Opvallend was toch wel bij dit ex. dat het op een dode vlaamse gaai lag. Wie heeft hiervoor een verklaring?? (er worden aldaar wel gifereien uitgelegd!!)

RING	Helgoland 429.293	070	(X)
VOGELSOORT	Grauwe kiekendief Circus pygargus	1350	
GESLACHT LEEF TIJD	- nestjong/pullus 4 weken oud		
GERINGD	30-06-1968 NORDERNEY WASSERWERK Aurich Duitsland 53.42 N 07.09 E		
GEVONDEN	21-06-1973 LANDSCHOTSE HEIDE Noord Brabant Nederland 51.27 N 05.14 E		
BIJZONDER- HEDEN	Found dead, remains; lung dead about 2 months Kiekendief/Circus sp.		
RINGER			
VINDER	J. van Dooren		

Wilt U 850673 vergelijkt met Uw eigen aantekeningen en ons spoedig berichten wanneer iets niet klopt (ringnummer vermelden a.u.b.).

- 4 AUG '1973

DE ZEEAREND IN ZWEDEN

Met de zeearend is het in Zweden in 1973 niet zo best gegaan. Van de 30 geobserveerde nesten hebben slechts vier jongen groot gebracht. In Norrland hebben vier nesten evenwel voor zeven jongen gezorgd.

Als voornaamste oorzaak van deze slechte broedresultaten beschouwt men de vergiftiging van hun prooidieren, zeevogels, die in hun weefsels aanzienlijke hoeveelheden DDT en PCB hebben opgehoopt. Alleen waar deze giften konden worden uitgeschakeld, werden nog jongen groot gebracht. De Zweedse autoriteiten hebben voerplaatsen voor zeearenden ingericht, waar althans in het koude jaargetijde gifvrij voedsel wordt verstrekt.

Zeearend.

DE SLECHTVALK EN DE GIERVALK IN ZWEDEN

In het noorden van Zweden telde men in 1973 niet meer dan twee of drie horsten van de slechtvalk, in het midden van Zweden slechts één en in het zuiden vier. Vergeleken met 1972 betekent dat een vermindering met 50%. De 7-8 paren hebben in totaal slechts 11-13 jongen kunnen grootbrengen. Deskundigen menen deze achteruitgang te moeten toeschrijven aan de milieu-vergiften die in de prooidieren zijn opgehoopt.

De giervalk staat er wat beter voor. Nu is dit niet alleen een standvogel, maar het dier leeft bovendien voornamelijk van sneeuwhoenders, die gelukkig nog niet door biociden zijn vergiftigd. Er waren in 1972 in Zweden vier horsten bekend, die elk 2-3 jongen groot brachten.

Panda Nieuws: 11 jrg. nr. 3

HOE TE HANDELEN MET GESTORVEN VOGELS !

Het Centraal Diergeneeskundig Instituut te Rotterdam heeft in het leven geroepen een Werkgroep Vogelsterfte. Het doel van deze werkgroep is om zo volledig mogelijk gegevens te verzamelen met betrekking tot geconstateerde sterfte van in het wild levende vogels door ziekte en/of vergiftiging.

Behalve een aantal deskundigen van het CDI hebben in de werkgroep zitting vertegenwoordigers van het Rijks Instituut voor Natuurbeheer, het Staatsbosbeheer, Vogelbescherming en het Zoölogisch Museum.

De coördinatie en administratieve begeleiding is in handen gelegd van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Driebergseweg 16 B te Zeist, tel. 03404 - 25406.

Bij het bureau van Vogelbescherming zijn formulieren beschikbaar voor het melden van te onderzoeken gevallen. De belangrijkste gegevens dienen hierop te worden ingevuld en deze formulieren worden met het te onderzoeken materiaal toegezonden aan

Centraal Diergeneeskundig Instituut
Afdeling Pluimveeziekten
Oude Rijkstraatweg 43
DOORN (telefoon 03430 - 3641).

Omdat het van groot belang is dat het te onderzoeken materiaal in zo vers mogelijke toestand het CDI bereikt, verdient het aanbeveling de zending per Van Gend & Loos als EXPRESGOED te zenden aan genoemd instituut STATION RESTANTE DRIEBERGEN.

De inzendingen moeten goed verpakt worden in krantenpapier, waaromheen een plastic zak wordt aangebracht en vervolgens in een stevige doos of koker.

Vogels die uitsluitend op botulismus moeten worden onderzocht kunnen rechtstreeks worden gezonden aan:
Centraal Diergeneeskundig Instituut, afd. Bacteriologie, Prof. Poelslaan 35, Rotterdam (tel. 010-153911).
Dit geldt in het bijzonder voor diegenen die ook reeds in het verleden materiaal voor onderzoek op botulismus aan het CDI te Rotterdam verzonden.

Aan alle inzenders wordt zo spoedig mogelijk bericht gezonden. Vogelbescherming verzorgt de centrale registratie waaruit periodieke overzichten worden samengesteld.

Aan vogelwerkgroepen en andere bij het vogelbeschermingswerk betrokken organisaties en instellingen zullen een aantal meldings-formulieren door het bureau van Vogelbescherming worden toegezonden. Voor een ieder zijn de meldings-formulieren op aanvraag beschikbaar.

Vogelbescherming spreekt de hoop uit dat het door veler medewerking op deze wijze mogelijk zal worden om in de komende jaren een zo volledig mogelijk overzicht te krijgen over de oorzaken van vogelsterfte in ons land.

vogelwerkgroep noordhollands noorderkwartier

OPGERICHT 14 JUNI 1960

VERENIGING TER BEVORDERING VAN DE BELANGSTELLING VOOR EN DE BEOEFENING VAN DE VELDORNITHOLOGIE

Deze brief kreeg ik binnen, en vond hem erg interessant om een keer op de vergadering te bespreken.

Lees het goed om later er over mee te kunnen spreken.

Sjaak.

Schoorl, 27 maart 1975.

Zeer geacht Bestuur,

Zoals U wellicht heeft vernomen, is door de Minister van Landbouw en Visserij eind november 1974 een voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend tot wijziging van de Jachtwet.

In dit wetsontwerp werd ruimschoots aandacht besteed aan de onderdelen: genot van de jacht, jachtakte, uitoefening van de jacht e.d. De indruk wordt echter gewekt, dat in dit wetsontwerp weinig rekening wordt gehouden met vogels (alleen onze Bonte Kraai wordt bescherming gegeven). Bovendien kwamen in het voorontwerp van de Jachtraad de wensen van de jagers sterk naar voren, terwijl de vertegenwoordigers van de natuurbescherming slechts op een enkel punt een andere mening hebben laten horen.

Onze vereniging echter heeft gemeend het initiatief te moeten nemen om met gelijkgezinde verenigingen in Noord-Holland te proberen de Jachtwet daadwerkelijk aan te pakken. In verband hiermede zijn op zaterdag 22 maart jl. de vogelwerkgroepen en vogelbeschermingswachten van Noordholland in Alkmaar bijeen geweest en hebben zij 11 punten geformuleerd, die kenbaar gemaakt zullen worden aan de leden van de Tweede Kamer. Het idee werd geopperd, om alle organisaties, die zich bij onze avifauna betrokken voelen, in de gelegenheid te stellen hun mening te geven over de genoemde 11 punten.

Wij zouden het dan ook zeer op prijs stellen, als Uw bestuur de aangehechte bijlage zou willen bespreken. Indien U op- of aanmerkingen heeft betreffende deze 11 punten, zouden wij deze gaarne vóór 13 april a.s. in ons bezit hebben, daar eind april/begin mei het voorlopige verslag van de Tweede Kamer commissie van Landbouw en Visserij zal worden vastgesteld. Mochten wij ná deze datum nog geen bericht van U hebben ontvangen, dan nemen wij aan, dat U het met de formulering van de 11 punten eens bent.

Hoogachtend,

Peter Boer
Jan Kattens
Harm Niesen
Corr.adres: Boksdorplantsoen 9, Schoorl.

1

In Nederland wordt op vogels gejaagd:

1. vanwege het sportieve element van de jacht
2. vanwege de exclusieve smaak van het jachtgevoel
3. uit zuiver economische overwegingen
4. a. omdat bepaalde soorten schade aanrichten aan de landbouw
b. omdat bepaalde soorten het broedbestand van soorten die of onder de Vogelwet of onder de Jachtwet vallen negatief beïnvloeden.

1. Uit het oogpunt van o.a. faunavervalsing dient verboden te worden: het uitzetten van gefokte vogels en de invoer van eieren van vogels met het doel deze - nadat ze uitgebroed en opgefokt zijn - uit te zetten. Wel dient de mogelijkheid opengelaten te blijven, dat bepaalde soorten heringevoerd kunnen worden, die vroeger in Nederland hebben gebroed en die thans niet meer in ons land voorkomen.
2. Het is duidelijk, dat om zuiver sportieve redenen in natuurgebieden niet mag worden gejaagd.
3. Geen enkel inheems vogelsoort vertegenwoordigt zo'n economische waarde, dat er om die reden op gejaagd zou moeten worden.
4. Het is slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk door vogels veroorzaakte overlast te verminderen door normale bejaging. In die uitzonderlijke gevallen moeten onafhankelijke deskundigen advies geven en toezicht uitoefenen op de te nemen maatregelen. Een voorbeeld van een uitzonderingsgeval is het feit, dat ijsvogels wel eens schade aanrichten in forellenkweekerijen. Door middel van normale bejaging is de ijsvogel spoedig geëlimineerd.
5. De jager mag niet aansprakelijk gesteld worden voor wildschade.
6. Dat jagen een gunstige invloed heeft op de vogelstand is onjuist; het tegendeel is waar, jacht heeft veelal een ongunstige invloed hierop.
7. Jacht kan in ons land niet worden getolereerd zolang de noodzaak tot jacht niet is aangetoond.
8. Indien de noodzaak wel aantoonbaar is, dan dienen er criteria te worden vastgelegd, die een vogel kenmerken als jachtwild.
9. Criteria, die een jachtvogel zouden kunnen kenmerken, zijn:
 - a. de soort mag niet kwetsbaar zijn;
 - b. de soort moet het gehele jaar gemakkelijk in het veld zijn te herkennen;
 - c. de soort moet in ons land en daarbuiten talrijk zijn;
 - d. jacht op de soort mag geen storende gevolgen hebben voor het ecosysteem, waarin de soort leeft.
10. Als de criteria van punt 9. bepalend zouden zijn, dan zou geen enkele soort voor jacht in aanmerking komen, omdat:
 - a) iedere soort kwetsbaar is;
 - b) talrijkheid een zeer betrekkelijk gegeven is;
 - c) jacht altijd storende gevolgen heeft voor het ecosysteem, waarin de soort leeft.
11. Uit het voorgaand kan worden geconcludeerd, dat bescherming van vogels in Nederland binnen het kader van één wet dient te worden geregeld.

Een hele dag op excursie naar Schouwen Duiveland.

Op 2 maart 1975 vertrokken we vanuit Arendonk met een volle bus vogel-liefhebbers. De organisatie van deze tocht lag in handen van de vogel-aars uit Arendonk.

Hieronder volgt een lijst met de soorten en aantallen vogels die we op die dag mochten waarnemen.

Kleine Zwaan ruim 15 ex.

Ganzen (soort ?) vanuit de bus, 200 ex. in vlucht.

opvallend was dat wij die dag verder geen ganzen meer hadden waargenomen.

Fuut ± 5 ex.

Pijlstaart 6 ex.

Smient ± 150 ex.

Slobeend 15 ex.

Wintertaling 4 ex.

Brilduiker 22 ex.

Kuifeend ± 60 ex.

Tafeleend ± 100 ex.

Middelste Zaagbek 2 man. en 1 vr.

Bergeend honderden.

Waterhoen 50 ex.

Meerkoet honderden.

Torenvalk slechts 1 ex. (dit komt waarschijnlijk door het vlakke land.)

Goudplevier ± 75 ex. in vlucht.

Kievit honderden.

Kluut 5 ex.

Scholekster duizenden (± 30 % in winterkleed- witte keelband).

Wulp 40 ex.

Rosse Grutto ± 150 ex. (geen gewone grutto's kunnen ontdekken!).

Tureluur 12 ex.

Watersnip 15 ex.

Mantelmeeuw 4 ex.

Kokmeeuw — duizenden ± 80 %.

Stormmeeuw — duizenden ± 20 %.

Zilvermeeuw honderden, meest langs de kust.

Patrijs 20 ex.

Veldleeuwerik tientallen.

Kramsvogel tientallen.

Koperwiek — tientallen.

Zanglijster 2 ex.

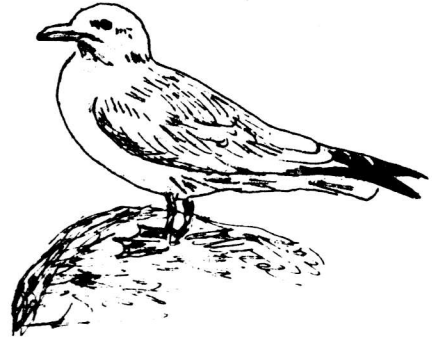
Tjiftjaf 1 ex. horen roepen.

Sijs 4 ex. bij West Schouwen.

Drieteenstrandloper 15 ex. aan het strand.

Ondanks het frisse doch droge weer kwamen we s'avonds toch met tevreden gezichten thuis.

Gerard Sanders.

DE REUSELSE MOEREN.

De Reuselse Moeren is een gebied van 110 ha., gelegen ten zuiden van Reusel, tegen de Belgische grens. Bij de Reuselnaren is het beter bekend onder de naam "Het Goor", terwijl op de Topografische kaart de naam "Rijtse Heide" wordt vermeld, zodat het voor ons nog steeds niet duidelijk is wat nu de echte naam is. Wij houden het tot nu toe toch maar op "De Moeren".

Het is een prachtig gebied met een hoogteverschil van drie meter tussen het noordelijke en zuidelijke deel. Het hoge deel bestaat, of beter bestond uit heide, vooral struikheide, doch ook wel dopheide. Er komt nu echter veel gagel voor en ook de berken en grove dennen nemen sterk toe in aantal, zodat kappen erg noodzakelijk is. Tenminste indien we het oorspronkelijke biotoop willen handhaven.

Dit dichtgroeien heeft reeds zijn invloed op de Korhoenderstand, d.w.z. in ongunstige zin, want deze hebben lage heide nodig om aan voedsel te komen en om te kunnen bolderen. Dit bolderen doen ze nu in de aangrenzende weilanden (waar we een schuilhut hebben staan, zodat we dit prachtig kunnen observeren) en ze gaan steeds verder weg om hun voedsel te zoeken (tot over een afstand van 5 km.) De eigenaar van een boomgaard te Reusel klaagde er reeds over dat de knoppen uit zijn vruchtbomen werden gepikt.

Het "zuidelijk deel" is veel natter en daar liggen de vroegere klotputten, waar men turf stak. Dit is nog duidelijk te zien aan de rechthoekige vorm van de putten. Het water is erg zuur, zodat er vrijwel geen vis voorkomt. Voor eenden en reigers is er dan ook weinig te halen.

De volgende plantensoorten zijn o.a. klokjesgentiaan, veenbes, vleeskleurige orchis, beenbreek, bruine snavelbies, 2soorten zonnedauw, lavendelheide, kruipwilg en mooie overgangen met gagel - dopheide en struikheide en de prachtige veenmostapijten.

Het zuidelijkst gelegen stuk is echt onbegaanbaar en vormt bij uitstek het gebied voor de nachtegaal. Andere vogels die in het gebied voorkomen zijn: wilde eend, wintertaling, meerkoet, waterhoen, waterral. Dus echte moerrasvogels. Ook treffen we daar het blauwborstje en de rietgors. In de bomen en het beboste gedeelte zien we Fitis, tjiftjaf, div. mezen, vinken. In de weilanden rondom het gebied vinden we: Kievit, wulp, (broedt in de heide) grutto, scholtekster (1 paartje, dat ook tot broeden is gekomen, en de roodborsttanuit.

In 1968 zou er de Grauwe Viekendief nog hebben gebroed. De buizerd ziet men er nog geregeld.

Voor belangstellenden is er een lijst van alle in 1974 waargenomen vogels beschikbaar bij ondergetekende. (wij kwamen aan 97 soorten)

Twee jaar geleden is het gebied aangekocht door Staatsbosbeheer en het is nu tot vogelbroedgebied verklaart. Het is niet toegankelijk van 15 maart tot 15 juli, wat op zich zelf een gunstige zaak is. Volgens S.B.B. is het een uniek gebied voor Nederland omdat er hier te lande nergens een

dergelijk biotoop voorkomt. Door de vorige droge zomer is de verlan-
ding erg toegenomen doch het erg natte najaar heeft de schade geluk-
kig weer enigzins beperkt. Door de aanleg van kleine dammetjes tracht
men de waterstand nu op peil te houden.

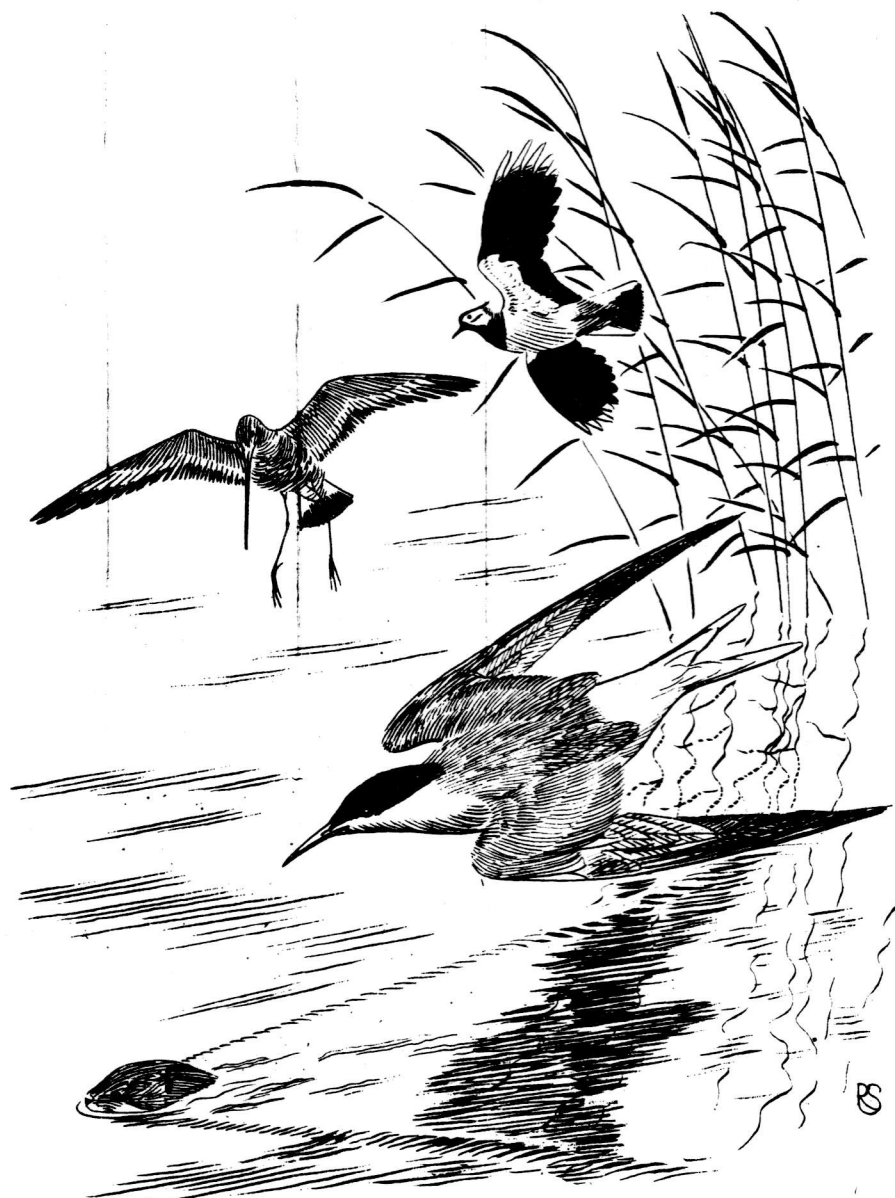
Al met al zult U wel bemerkt hebben dat dit een prachtig gebied is.
Er moet echter wel het een en ander aan gebeuren.

Er zouden veel bomen gekapt moeten worden op het hoge gedeelte en ook
de heide zou gemaaid moeten worden.

Misschien kan onze werkgroep (de Kempen) hier in de toekomst nog
nuttig werk verrichten.

Het is een gebied waar U beslist toch eens moet gaan kijken. (onze leden
uit Reusel komen er zeer veel en willen graag e.v.t. meegaan.)

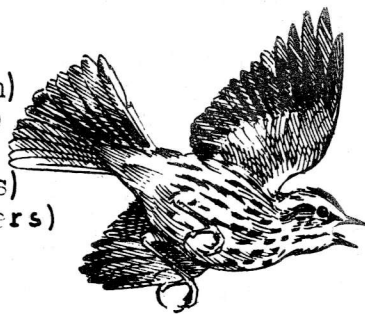
Nico Venema.

WAARNEMINGEN

Uit het binnengekomen materiaal zijn de volgende interessante waarnemingen gehaald:

Waarnemers: W.d.K. (W.de Kroon)
 J.D. (J.Dik) P.D. (P.Dobbelaar)
 K.N.V. (K. en N. Venema)
 G.S. (G.Sanders) J.J. (J.Jaspers)
 M.S. (M.Smets België) P.M. (P.Moers)
 M.M. (M.Manders)
 J.v.K. (J.van Kessel)

Fuut (*Podiceps cristatus*)

De Wateringen 8-3, 2 ex. (N.V.)
 " " 16-3, 2 ex. (K.N.V.+J.v.K.)

Geoorde fuut (*Podiceps nigricollis*)

De Utrecht 't Goor 3 ex, 4-4-(J.V.V.)

Dodaars (*Podiceps ruficollis*)

Zandvanger Eindhoven, 14-1, 10 ex. (J.J.)

Roerdomp (*Botaurus lentiginosus*)

Soerendonks Goor, 31-3, 1 ex. (P.M.+J.v.K.) 14-1, val-
 Grootmeer te Vessem, 6-4, 2 ex. (J.J.) kenswaard (J.J.)

Knobbelzwaan (*Cygnus olor*)

Withollandsven, 4-3, 1 ex. (J.J.)

Purperreiger (*Ardea purpurea*)

Wateringen (België) 31-3, 1 ex. (K.N.V.)

Grauwe gans (*Anser anser*)

Landschotse heide, Keijenhurk, 4-4, 2 ex. (waarvan 1 ex. gemerkt) J.v.K.
 (J.D.+W.d.K.)

Krakaend (*Anas strepera*)

Strabrechtse heide, Witven, 4-4, 8 ex. (J.J.)

Grootmeer, Vessem, 1 ex, 6-4, (J.J.)

Smient (*Anas penelope*)

Landschotse heide, Keijenhurk, 3-4, 12 mann. + 4 vr., 4-4, 4 ex. Keijenhurk,
 1-3, 7 mann. + 3 vr. Keijenhurk, 5-4, 4 mann. + 3 vr. Keijenhurk.

Omgeving Rouven, 2 paar, 26-3, 6-4, Grootmeer Vessem, 1 paar.

(waarnemers: J.J., W.d.K., J.v.K.)

Zomertaling (*Anas querquedula*)

Landschotse heide, Keijenhurk, 23-3, 1 ex. (P.D.) Mostheuvel (Rouven) 1 ex.
 (J.J.) 7-4.

Pijlstaart (*Anas acuta*)

Landschotse heide, Withollandsven, 11-2, 1 ex. (J.J.) 1-3, 12 ex. (K.N.V.)

Mostheuvel (Rouven) 26-3, 7 paar, (J.J.) Keijenhurk, 29-3, 4 ex. (K.N.V.+ J.v.K.
 + P.Grootaers) 5-4, Keijenhurk, 6 mann. (J.D.+W.d.K.+J.v.K.) 7-4, Mostheu-
 vel, 5 ex. (J.J.) Keijenhurk, 3-4, 6 mann. en 2 vr. (W.d.K.)

Sloebend (*Anas clypeata*)

Landgoed de Utrecht, 't Goor, 1-3, 11 ex. (J.v.K.) ~~Keijenhurk~~, 4-3,
 Keijenhurk, 1 ex. (J.J.) Mostheuvel, 26-3, 7 paar, (J.J.) Mostheuvel, 7-4,
 3 ex. (J.J.)

Zoarend (*Haliaeetus albicilla*)

Van 1 januari tot + half februari op het Landgoed de Utrecht, het Goor en

het Flaes. (zie het vorige verslag pag.12 en 13)

Van andere terreinen in Noord Brabant zijn geen mededelingen bekend!

Sperwer (*Accipiter nisus*)

Hageven, 5-1, (J.J.+P.D.) PIRCOX, 6-1 (J.J.) PIRCOX, (J.J.) van 7 t.m. 6 febr.
 constant aanwezig op het PIRCO,

(VERVOLG)

Havik (*Accipiter gentillis*)

Malpie heide, 19-2, (J.J.)

Buizerd (*Buteo buteo*)

Reuselse Moeren, 30-3, 9 ex. (K.N.V.)

Ruigpootbuizerd (*Buteo lagopus*)

Flevo Polder (Knardijk) 1 ex. (Busexcursie K.J.N.) 16-2.

Bruine kiekendief (*Circus aeruginosus*)

Reuselse Moeren, 1-4, 1 ex. vr. (K.N.V.)

Blauwe kiekendief (*Circus cyaneus*)

Witreit (Bergeijk) 1 ex. mann., (M.M.) Groote heide, 1 ex. vr., (M.M.) 9-3.

Reuselse Moeren, Cirkel, vr., 16-2, Postelse Dijk, 15-1, N.K.V. Cirkel

23-2, (K.N.V.) Reuselse Moeren, 24-4, vr. (K.N.V.) Kruisberg, 30-3, vr,

Reuselse Moeren, 31-3, vr. (K.N.V.)

Grauwe kiekendief (*Circus pygargus*)

Slenaken, Zuid Limburg, 4-4, mann. (M.M.)

Slechtvalk (*Falco peregrinus*)

Strabrechtse heide, Heeze, 29-1, (J.J.) Med. 1 ex. op Kampina Oisterwijk

16-3, Reuselse Moeren, 30-3, lex. (groep Reusel).

Korhoen (*Lyrurus tetrix*)

Landschotse heide winterpopulatie van 22 ex.

Oirschotse heide (tankbaan) 20 ex.

Cartierheide max. slechts 2 ex. gezien.

Groote heide max. 5 ex. ! gezien.

Waterral (*Rallus aquaticus*)

Reuselse Moeren, 30-3, 1 ex. gehoord. (K.N.V.+M.Smets+J.v.K.)

Scholekster (*Haematopus ostralegus*)

Cartierheide, 2-3, 1 ex. (M.M.) Kampina, 16-3, 1 ex. (M.M.) Mostheuvel,

26-3, 3 ex. (J.J.)

Goudplevier (*Pluvialis apricaria*)

Strabrechtse heide, 24-11, 16 ex. West vliegend. (M.M)

Tureluur (*Tringa totanus*)

Landschotse heide, 29-3, 1 ex (1^e)(K.N.V.+P.Grootaers+J.v.K.) Mostheuvel,

7-4, 2 ex. (J.J.)

Witgatje (*Tringa ochropus*)

Valkenswaard, visvijvers, 14-1 (J.J.) Wateringen (B) 31-3, (K.N.V.+J.v.K)

Wulp (*Numenius phaeopus*)

Opvallend is dat er deze winter een groep heeft overwinterd bij de Utrecht en de Landschotse heide. (dit al meerdere malen voorgekomen in de div. winters)

Grutto (*Limosa limosa*)

Flevopolder, 16-2, eerste ex. waargenomen (Busexcursie K.J.N.)

Landgoed de Utrecht, 28-2, 115 ex. op weilanden, (K.V.+J.v.K.)

Watersnip (*Gallinago gallinago*)

Wateringen, 31-3, 15 ex. (K.N.V.)

Zilvermeeuw (*Larus argentatus*)

Beatrixkanaal bij Eindhoven, 7-1, 1 ex, (J.J.) 26-1, Oirschotse heide,

3 ex. (J.J.) Oirschotse heide, 4-3, 5 ex. (J.J.) 8-3, Wateringen, 3 ex.

(K.N.V.) Kampina, 16-3, 5 ex., (M.M.) Strabrechtse heide, Beuven, 20 ex.,

(J.J.) Volgens med. wordt deze soort ook regelmatig waargenomen in en om

Reusel, Tilburg en het Zilverstrand (België)

Stormmeeuw (*Larus Canus*)

Wateringen (B) 8-3, (K.N.V.) Hapert, 23-3, 25 ex. (ged.onvolw.) (W.v.d.V.

K.N.V.+J.v.K.) Wateringen, 31-3, 13 ex. (K.N.V.)

Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*)

Het eerste ex. werd waargenomen op 4 april door J.Jaspers op het Grootmeer te Vessem. Op 9-4, via de radio meldingen van Zeeland.

IJsvogel (*Alcedo atthis*)

Valkenswaard, visvijvers, 14-1, 1 ex. (J.J) Wateringen(B), 18-1, (+) 31-3,

1 ex. (K.N.V.)

(VERVOLG)

Kleine Bonte specht (*Dendrocopos minor*)

Landgoed de Utrecht, de Herdgang, 1-3, 1 ex. (Dhr. v.d.Graaf uit Casteren)

Strandleeuwerik (*Bremophila alpestris*)

Schiermonnikoog, het Rif, 2-1, 2 ex. (M.M.)

(Ransuil *Asio otus*) van 7 t/m 6febr. 7 ex. constant aanwezig op de PIROC,
(J.J.)

Klapekster (*Lanius Excubitor*)

Alleen de waarnemingen van de leden worden hier gepubliceerd. Wel kan ik U mededelen dat er zeer veel waarnemingen zijn binnengekomen. (meer als andere jaren) Ook in België werden dit najaar (voorjaar) veel Klapeksters gezien, mededelingen van Paul Grootaers uit Haacht die deze soort voor België bewerkt. (speciaal de broedbiologie) Veel sukses Paul.

Landgoed de Utrecht, 2 ex. stoeiend, het Flaes, (div. zeearendbezoekers, 26-1

K.N.V.+G.S.+J.v.K.) Mierlo Hout, 29-1, 1 ex. (J.J.), 6-2, Het Flaes, 1 ex. (J.J.), Cartierheide, 1 ex. (M.M.), Landschotse heide, 1 ex. 19-2, (J.v.K.)

Neterselse heide, 27-2, 2 ex. "stoeiend en luid roepend" (K.V.) Hapert, 27-2, langs de grote weg, 1 ex. (W.Huijbregts) De Wateringen, 8-3, 1 ex.

(W.v.Voort), Tussen Den Bosch en Vught, 1 ex. (B.Jacobs) Groote heide, 9-3,

1 ex., (M.M.), De Wateringen, 16-3, 1 ex. (K.N.V.+ J.v.K.), Landschotse heide, 23-3, 1 keer 1 ex. (P.D) en een maal 2 ex. (J.D.+moeder) Neterselse

heide, 31-3, 1 ex. langs de Kapeldijk, (P.D) Reuselse Moeren, 31-3, 1 ex.

(K.N.V.), + 1-4, 1 ex., (G.Sanders) opm. een kant een spiegel en de andere kant twee spiegels.) Wanneer U toevallig een ex. van dichtbij ziet moet U

er eens op letten!! Wanneer U het zeker weet zou ik het op prijs stellen

als U dat dan even door wilde geven? Bij voorbaat dank.

Landschotse heide, 1 ex. (J.D.+moeder+W.d.K.+J.v.K.) 5-4., 's middags langs

de Kapelweg (Beerse broek) 1 ex. erg schuw (J.v.K.)

Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*)

Groot Goor, Veldhoven, 1 ex. (P.D.) 8-3, Cartierheide, 28-3, (K.N.V.+G.S.+

W.v.d.V.+J.v.K.) Wie heeft er nog vroegere waarnemingen?

Vuurgoudhaantje (*Regulus ignicapillis*)

Slenaken, 4-4, zuid Limburg, (M.M.) vrouwtje.

Bonte vliegenvanger (*Ficedula hypoleuca*)

Achelse Kluis, 9-3, (M.M.)

Roodborsttapuit (*Saxicola torquata*)

Eind febr. volgens mededelingen rond Reusel.

Kramsvogel (*Turdus pilaris*)

Deze "Winter" meer dan andere jaren. (Med)

Boomklever (*Sitta europaea*)

Ravensbos en St. Jansbos te Valkenburg. (elk 1 ex.) (M.M.)

Zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*)

Snavelbos, Zuid Limburg, 1-4, (M.M.)

Goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*)

Visvijvers, Valkenswaard, 2 ex. (J.J.)

+++++

Copy voor deze rubriek op tijd inleveren !!!!!

+++++

Hebt U nog wat gegevens liggen van deze winter over e.v.t. SLAAPPLAATSEN van Roeken, Kauwen en Kraaien?

GEBIED: Breda-Venlo ----- Antwerpen-Maastricht.

Alleen door de medewerking van vele vogelaars kan een redelijk goed overzicht worden verkregen van de totale aantallen en plaatsen.

Stuur ze maar naar G.Sanders, Kruisstraat 42, Reusel, of bel even 04976-1205. Hartelijk dank.

KNIPSELNIEUWS

Milieugroepen: STOP met werk Lauwerszee.

Alle werkzaamheden die verband houden met de militaire inrichting van het Lauwersmeergebied moeten worden opgeschort. Het gaat hierbij om ontwateringswerkzaamheden en de aanleg van een bos, die in uitvoering zijn of in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Dit schrijven de Werkgroep Lauwerszee en de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee aan minister Gruijters (ruimtelijke Ordening) en staatssecretaris Stemerink (defensie).

Ik vraag me af hoe het over 10 jaar zal zijn met de Waddenzee.

Op Vlieland worden al regelmatig schietoefeningen gehouden, en nu zou er bij de Lauwerszee weer een heel groot oefenterrein komen.

Er komt een speciale "onveilige zone" in de Waddenzee, i.v.m. schietoefeningen en men vraagt zich al af hoe groot de risico's zijn voor het eiland Schiermonnikoog.

Een van de mooiste natuurgebieden van Nederland wordt hierdoor bedreigd.

=====

COMPROMIS BEREIKT OVER kanalisatie Strijper Aa.

Van de 23 km. beek met een grotendeels natuurlijk verloop die in de ruilverkaveling Strijper Aa Budel nog aanwezig was zal zeven kilometer in de oude staat worden behouden en dus niet worden gekanaliseerd. Met zestien kilometer gebeurt dat wel.

Trouwens hebt U al gezien hoe ze de afwatering van het wel bekende Soerendonks Goor met het Turfwater hebben gerealiseerd? Het is net een klein kanaaltje wat ze er langs hebben gelegd.

Dan spreek ik nog niet over de aardgas persleiding die dwars door dit unieke natuurgebied loopt, en waarlangs uiteraard geen boomje mag groeien.

=====

Op 4 april verzorgde enkele leden van de werkgroep t.w. G.Sanders, W.v.d. Voort, N.Venema en J.van Kessel een korte dialoog over de natuur van de Kempen, voor een aantal Eindhovense kinderen. Mijn dank aan de Reuselse vogelaars die hiervoor een avond in hun vrije tijd reserveerde.

(Wist U dat onze leden uit Reusel bijna dag en nacht in de Reuselse Moeren zitten? Ze verzorgen daar vele nestkasten o.a. voor uilen, en kort geleden ontdekten ze dat via een van de buitenslootjes voedselrijk water het terrein binnenstroomde door een duiker. Gelukkig is daar op tijd een einde aan gemaakt.)

=====

Wie er nog één keer wil genieten van het prachtige Vessemse landschap moet wel opschieten want de ruilverkaveling aldaar schiet al "goed" op!!

Ze gaan zelfs tot vlak bij de Landschotse heide.

=====

Momenteel wordt er hard gewerkt op het gebied de Neterselse heide! Ze hebben een stuk bijna dichtgegroeide heide prachtig gemaaid en uitgekapt.

De omliggende bossen worden uitgedund en mooi bijgewerkt.

Dit is wel een dankwoord waard voor de mensen van Staats Bosbeheer.

=====

Dit jaar zouden we in Veldhoven tellingen gaan verrichten onder de hoogspanningsmasten, voor de e.v.t. slachtoffers. Helaas kan ik nog maar weinig hierover mededelen omdat we nog steeds geen bericht hebben ontvangen op onze aanvraag voor een e.v.t. vergunning.

=====

VREEMDE GANS. Op 5 april stonden we aan de Keijenhurk (W.de.Kroon J.Dik en zijn moeder en J.van Kessel) We zagen twee ganzen, maar een ex. was wel wat aan de vreemde kant. Op de hals waren duidelijk een blauwe en een gele vlek zichtbaar. Later op de dag was ik in de gelegenheid de ganzen van wat dichterbij te observeren en toen zag ik dat het hier ging om de z.g.n. merktekens (ringen) die gekleurd waren. Tot nog toe ben ik er nog niet achter waar deze vogel is gemerkt.